

Edini slovenski dnevnik
v Zedinjenih državah.
Velja za vse leto... \$3.00
Ima 10.000 naročnikov.

GLAS NARODA

List slovenskih delavcev v Ameriki.

The only Slovenian daily
in the United States.
Issued every day except
Sundays and Holidays.

TELEFON PISARNE: 4687 CORTLANDT.

Entered as Second-Class Matter, September 21, 1903, at the Post Office at New York, N. Y., under the Act of Congress of March 3, 1879.

TELEFON PISARNE: 4687 CORTLANDT.

NO. 68. — ŠTEV. 68.

NEW YORK, MONDAY, MARCH 23, 1914. — PONEDELJEK, 23. MARCA, 1914.

VOLUME XXII. — LETNIK XXII.

Torreon je sedaj obkoljen od ustaških čet. Naskok.

USTAŠI SO VČERAJ DOBRO NAPREDOVALI TER SE NAHAJAJO SEDAJ ŠEST MILJ OD PRVE OSRAMBNE ČRTE FEDE RALCEV.

Osvojitev Mapimi.

FEDERALCI SE JUNAŠKO BRANJO TER PRIČAKUJEJO PO MOČI OD HUERTE. VILLA JE MNENJA, DA BODO VSLED ZMAGE PRIZNALE ZDRUŽENE DRŽAVE KONSTITUCIJONA LISTE IN NJEGA.

El Paso, Tex., 22. marca. — Konstitucionalisti, ki so bili v soboto vsi iz sebe radi upanja na zmago, so bili danes kaj potri. Zatrjevali so, da niso dobili nobenih poročil od fronte, vendar pa tolažijo svoje pristaže, da je izostanek poročil od fronte dobro znamenje.

Zadnje poročilo generala Chao, ki je doseglo včeraj, ni prineslo dosti novega ter se glasi v njem, da so našli v okolici Tlahualito 75 mrtvih federalcev. Na dotičnem mestu se je vrnil spopad, ki je končal z zmago ustašev.

Pomanjkanje poročil se pripisuje dejstvu, da je armada Ville prodrla južno od Bermejillo, kjer ni nobene brzjavne zvezre, ker so federalci razvrstili vse naprave. Resnicia pa je, da so ustaši od sobote naprej dobro napredovali. Od severa je glavna armada dosegla do 15 milj pred Torreonom, ter je slednje mesto popolnoma obklopljeno.

Generalni konzul Huerte, Miguel Disbold, je izginil včeraj iz El Paso. Na njegovem mestu je izjavil podkonzul Dela Sierra, da so utrdbe krog Torreona močne ter da se bo moč ustašev zlomila, posebno raditev, ker bodo haje dosegla iz Mexico City sveže ete.

Brownsville, Tex., 22. marca. — Iz glavnega stana konstitucionalistov v Matamoras se poroča, da so preteki četrtek konstitucionalisti napadli 3000 mož broječi silo federalcev, katero so popolnoma porazili. Federalci so biljali popolnoma preseneteni ter so pričeli bežati po kratkem odporu. Baje so izgubili 300 mož.

Caranza se nahaja sedaj v Ca-

Delo otrok.

Na kongresu v New Orleans, na komej se je razpravljalo o delu otrok, se je dokazalo, kako škodljiva institucija je to.

New Orleans, La., 22. marca. — Pet let bi trajala procesija otrok, zaposlenih v industriji, ako jih defilirali pred vami." Tako je zjavil Lewis J. Hine na kongresu, ki je bil sklican v svrhu organiziranja dela otrok. Z ostromi besedami je opozoril na škodo, katero povzroča to delo le za prizadete otroke, temveč tudi za ostalo človeško družbo.

Neka Pavilna Newman iz New Yorka je pripovedovala, da je vprašala nekoč enega teh otrok, keda je se igra, "Igrati?" je bil presenečen odgovor, "tega sploh ne znam". Otron je bil star dvajset let ter je bil zaposlen v določni tovarni že preko eno leta.

Vsprije tega dejstva je vzkliknila govornica, da je skoro nemuljivo, da trije družbi take razmere ter da se more kaj takega sploh dogajati v sedanji prosvitljeni dobri.

Delo otrok je posledica izkoričevalnega sistema, katerega uporabljajo sedaj v industriji. Gre se le za to, da se napravi kar največ dobitka brez ozira na moralno človečanstvo.

Poslanik Morgenthau. Carigrad, Turčija, 22. marca. — Ameriški poslanik za Turško Henry Morgenthau je odpotoval od tu v Palestino, kjer ostane šest tednov.

Znižana cena za krasni in brzi parnik (Avstro-American prege)

Kaiser Franz Josef I.

odplače v soboto dne 15. aprila

vožna do Trsta same 13 dni.

do Trsta ali Reke - \$25.00

Cena voznih listkov: do Ljubljane - \$26.18

do Zagreba - \$26.08

Za posebne kabine (oddelki med II. in III. razredom) stane vožna samo \$4.00 več za odrasle, saj strošek polovic. Ta oddelok posebno državljani pripravljamo.

Vozne liste je dodeliti pri FR. SAKSER, 82 Cortlandt St., New York.

Afera Harry Tawa.

Odgovoril je generalnemu državnemu pravniku ter razpošiljal peticije na vse strani.

Concord, N. H., 22. marca. — Harry K. Thaw, ki se bori že mesec proti izročitvi v roke države New York, je priobčil odgovor na izjavo generalnega pravnika, v kateri je slednji naznajan, da se bo do zadnje instance boril za izročitev Thawa. Thaw se obrača v svojem odgovoru v prvi vrsti proti velikim stroškom, katere povzročuje zasedovanje njegove osebe od strani W. J. Jeroma. Smatra se nadalje za popolnoma oproščenega po postavah države New York.

Po celem New Yorku krožijo peticije, katere je izdal Thaw in v katerih se pozivajo kongresnika ter državo New York, naj glasujejo za predlog poslanca Golden, v kateri se zahteva, naj se ne dovoli plačila odvetnikom, ki so delovali proti Thawu.

Samomori v New Yorku. V Williamsburg distriktu v Brooklynu so izvršile včeraj tri osebe samomor. Neka Mrs. Frieda Kermicke, stara 61 let, si je prelezala z britvijo vrat. Ko je dosegla ambulančni zdravnik, je bila že mrtva.

William de Nyse, pleskar, star 55 let, se je ustrelil v desno senko, ker je bil že dalj časa brez dela. Njegove žene ni bilo doma ter ga je našla mrtvega, ko se je vrnila.

36letni Fred Bastian se je zastrelil s plinom. Prišel je bil krog polnoči v soboto domov, privil plin ter legel na posteljo. Nasli so ga mrtvega krog poldne v nedeljo.

Pisatelj Gorki pod obtožbo.

Petrograd, Rusija, 22. marca. — Proti pisatelju Maksimu Gorkiju se bo uvedlo sodniško postopanje, in sicer radi blaščenja. Postopanje je uvedel državni pravnik distriktnega sodišča v Petrogradu. Gorki, ki boleha na jetki, katero je dobil tekmo zapora, se je vrnil pred kratkim z otoka Capri v Rusijo, in sicer po odstotnosti osmih let. Tožilo se ga bo na podlagi novele "Mati", v kateri baje smesi in ponizuje pravoslovno, torej rusko državno vero. Vslučjuje, da bi se ga obsođilo, da ga prognali v Sibirijo.

Zmernost je prvi pogoj za zdravje.

Washington, D. C., 22. marca. — Danes je praznoval Austin C. Winslow svoj 99. rojstni dan. Pri tej priliki je rekel, da spije vsak dan samo tri kozarčke zganja, kar mu baje veliko pomaga k zdravju.

Posledice prohibicije.

Wheeling, W. Va., 22. marca. — Ze sedaj se lahko presodi, kakšne posledice bo imela prohibicija, ki stopi s prvim julijem v veljavno. Pivovarne odpuščajo delavec in prodajajo posestva. — Benwood Brewing Co., ki je prodala svojo \$279,000 vredno tovarno za 10 tisoč dolarjev.

Cipriano Castro.

Port of Spain, Trinidad, 21. marca. — General Cipriano Castro, bivši venezuelski predsednik, za kogega bivališče se več mesecov ne vedelo, se nahaja tukaj ter so ga našli detektivi. Policija je namreč uprizorila pogon na različne hotele, v katerih je našla veliko orožja in municije. Castro se ni arretiral.

Isvršitev smrtne kazni.

Berlin, Nemčija, 22. marca. — Danes so usmrtili v zaporu moriles Hopfa, ki je svoj čas zastupil dve svoji ženi. Ko je bil obsojen na smrt, je vložil priziv, katerega je pa vrhovno sodišče zavrnilo.

Anglija in Irska.

Kralj Juri v skrbih.

Armada je nezadovoljna.

Unionisti se oborožujejo. — Sir John French v avdenci. Izjava ministrskega predsednika Asquitha, 500 Kanadcev želi iti v boj.

London, Anglija, 22. marca. — Ceravno ni še prislo danes do sovražnik, se je vseeno položil zelo postabšal. Knezškof iz Canterbury se je precej časa posvetoval z ministrskim predsednikom, nakar se je Asquith odpeljal h tralu.

Pri ministrskem predsedniku sta bila v avdenci tudi feldmaršal Sir John French in mornariški minister Churchill.

Nezadovoljnost v armadi vedno bolj raste; veliko častnikov je zapustilo službo in pristopilo k unionistom.

Vlomilci so začeli včeraj hišo št. 726 Columbus Ave., New York, ker so hoteli izbrisati za seboj vsak sled. Najprej so razstrelili železniško blagajno, potem pa vse, kar je bilo v njej, poteli tla s petrolejem in začiali. V hiši stanuje 32 drži; ko so ljudje začutili duh po dimu, je nastala med njimi grozna panika in le čuditi se je, da se ni kedo hujši.

Omejitve prisilne vojaške službe na tri mesece.

Odpravljenje takovane "Defense Social" postave in izgona inozemcev brez rednega procesa.

Uveljavljanje postav za higiencne razmere v tovarnah ter za odškodnino v slučaju nezgod.

Uvedba postave, ki določa 8urno dnevno delo ter minimalno plačo 4 pezov za vse delavce, ki so direktno ali indirektno zapošljeni od države ali posameznih občin.

Spoščna volilna pravica pri municipalnih volitvah.

Ločenje cerkve in države. Absolutna razporoka. Odpravljenje smrtne kazni.

Požarna brama v New Yorku. Požarni komisar Adamson v New Yorku poroča, da so njegovi informiranci uradniki tekem preklega meseča obiskali 104,000 hiš. Inspekcije se bodo vrstile vsakega meseca.

Spomembeni predstavnik v Belfast prej vojaštva, tako, da je sedaj v mestu pri tisoč vojakov, ki so za vsak slučaj pripravljeni. — Sir John Redmond, vodja nacionalistov, je prepovedal neko nacionalistično slavnost, ker je bil prepričan, da bo prislo do nemirov.

Ministrski predstavnik Asquith je postal časopisu "Times" poročilo, v katerem pravi, da ni situacija tako nevarna kot se mogoče misli.

Požarni komisar Adamson v New Yorku poroča, da so njegovi informiranci uradniki tekem preklega meseča obiskali 104,000 hiš. Inspekcije se bodo vrstile vsakega meseca.

Vancouver, B. C., 22. marca. — Vslučjuje, da izbruhne na Irskem državljanska vojna, bo postal tukajšnji Unionist Club of Ireland v Londonu 500 mož, ki se bodo bojevali z Anglezji. Vsi se služili v angleški armadi.

Angleški kralj je v silnih skrbih, kako se bo stvar končala. Kot se čuje, namerava sklicati bojni svet.

Uspehi detektivov.

7 zadnjih letih so detektivi dosegli velikanske uspehe. Zločinci trepetajo pred njimi.

Kjerkoli se dogodi kak zločin a bodisi zagonetki umor, ropatina ali kaj drugega, se v prvi vrsti zavzamejo za slučaj detektivov. Njihova delavnost, naravnost nevjetno ustrajnost in logično sklepanje so čitatelji uveljavili, če so pazljivo zasledovali. Razstrelili so zločinca, ki je bil vplival na ženskum nikake garancije, ker si more vzeti mohamedance drugo ženo, kakor hitro se povrne v svojo domovino. Naredili so opozarjanje na to, da izgubi Anglezinja, ki poroči mehamedance, ki ni angleški podanik, britiske državljanske pravice ter je potem podprtvena mohamedanskim postom.

Samomor brivca. V svojem prostoru na št. 124 izčrni 124. ulici se je zastrupil v poskusnem poletu se je danes smrtno ponesrečil devetnajstletni zrakoplov Borner. Zrakoplov se je čisto razobil, ko je padel na zemljo.

Organizacija mesarjev.

East St. Louis, Ill., 21. marca.

Danes se je organizirala lokalna zveza Amalgamated Meat Cutters & Butchers. Timothy Kelly je položil danes na prsa dinamitno patrono in jo začpal. Razstrelgal ga je na kosce. Malo prej je poskušal umoriti svojo ženo in hčer s sekiro.

Ustaja v Haiti.

Washington, D. C., 22. marca. — Poveljnik Boshwick ameriške bojnije "Nashville" je sporil o porazu, katerega so doživele ustanike čete pod vodstvom generala Theodore pri Grande Bassin od strani vladnih čet.

Japonske bojne ladije.

Washington, D. C., 22. marca. — Japonska vlada bo zgradila tri nove bojne ladije in tri križarje.

Zadnji čas je dosegalo, da so vojni dobavljajoči dajali častnikom velike svetne denarja, vendar pa je bilo stroga preiskava.

Volitve v Argentini.

Za splošne volitve v Argentini se je nominiralo socialistične kandidate.

Buenos Aires, Argentina, 22. marca. — Jutri se vrše splošne volitve za argentinsko poslansko zbornico. Socijalistična stranka je postavila svoje kandidate ter obseg njen program sledi.

Vlomilci so začeli včeraj hišo št. 726 Columbus Ave., New York, ker so hoteli izbrisati za seboj vsak sled. Najprej so razstrelili železniško blagajno, potem pa so tam arretirali godbenika Picka, ki je poskušal fotografiati nekaj utrd. Pri tem mu je pomagal neki policist, katerega so tudi arretirali.

Vojna uprava je poslala na Rusko več častnikov generalnega stabla, da se tam prične ruskemu jeziku.

Berlin, Nemčija, 22. marca. — Cesarski stevilo ruskih spionov z vsakim dnevnim množič. Iz premisla Galicija, je prišlo poročilo, da so tam arretirali godbenika Picka, ki je poskušal fotografiati nekaj utrd. Pri tem mu je pomagal neki policist, katerega so tudi arretirali.

"GLAS NARODA"

(Slovenic Daily.)

Owned and published by the

Slovenic Publishing Co.

(a corporation.)

FRANK SAKSER, President.

JANKO PLESKO, Secretary.

LOUIS BENEDIK, Treasurer.

Place of Business of the corporation and addresses of above officers:

82 Cortlandt Street, Borough of Manhattan, New York City, N. Y.

Za celo leto velja list za Ameriko in

Canad. \$3.00

" pol leta 1.50

leto za mesto New York 4.00

" pol leta za mesto New York 2.00

Evropa za vse leta 4.50

" " pol leta 2.55

" " četrletna 1.70

" " GLAS NARODA" izhaja vsak dan izvemši nedelj in praznikov.

" " GLAS NARODA" ("Voice of the People")

issued every day except Sundays and

Holidays.

Subscription yearly \$3.00.

Advertisement on agreement.

Dopisi brez podpis in osobnosti se ne

priobčujejo.

Denar naj se blagovno pošljati po —

Money Order.

Pri spremembi kraja naročnikov pro-

sim, da se nam tudi prejne

bivališče naznani, da hitreje

najdemo naslovnika.

Dopisom in pošiljanjem naredite ta

naslov:

" " GLAS NARODA"

82 Cortlandt St., New York City.

Telefon 467-Cortlandt.

AMERICAN ASSOCIATION OF MEMBERSHIP LABELS

MEMBERSHIP IN THE NEWSPAPER

444

Inkonsekvenca profesorja.

"Že sedaj se nahaja procentni odstotek znakov daleč pod do sedaj običajnim številom, — kar je naravnega posledica dejstva, da sta postala zakon in družinsko življenje na eni strani manj potrebuje ter da sta na drugi strani zvezna težkočami. To dokazuje, da je družinsko življenje kot ga poznamo in ljubimo, stvar razmer, ki so bile popolnoma različne od sedanjih ter da se more prilagoditi sedanjim razmeram le zelo težko."

Kdo je govoril tako odkrito o zakonu, torej najbolj kočljiven predmetu sedanje družbe? Morebiti socialist, ki razmišlja o vsem stvari z gospodarskoga staleša? Ne! Bil je profesor Joseph Schumpeter, bivši profesor v Gračen na Stajerskem in sedaj izmenjalni profesor na Columbia vsečišču. V tem smislu se je izrazil tukaj nekega predavanja glede ženskega gibanja. Bolj odkrit je celo postal, ko je pričel govoriti o idealu v družinskem življenju. Rekel je:

"Ideal so pa etvete, ki pogajajo na ekonomskih stebilih. Vsak ideal izraste iz gotovih življenskih pogojev in predno se more izpolniti, morajo biti izpolnjeni ti ekonomski pogoji. Ne bo naenkrat izginilo sedanje družinsko življenje. Ugašalo bo v razmerju, kot bo prenehalo biti gospodarska potreba. Temu pa niso vzrok ženske in njihovo stremljenje po enakosti. Dogodek bo posledica spremenjenih življenskih pogojev, ki povzročajo tako ono stremljenje po enakosti, kot pa nazadovanje sedaj obstoječe institucije zakona."

Tudi etične strani vprašanja se loti profesor z izvanredno odkritijo.

"Ekonomsko tesnosti oproščeno zakonsko življenje se bo najbrž višje in lepše razvilo. Kajti potem bo temeljilo na njegovih resničnih podlagah, namreč na tem, da enita mož in žena drug drugega. To pa ne bo škodilo moral, kot se splošno domneva, temveč jo bo že izboljšalo, ker bodo potem odstranjena gotova zla, na katerih boleha sedaj."

Kar pravi tu profesor Schumpeter, ni nič novega. Presenetljivo pa je, da daje izraza nazornom predložil belgijski akademiji značilnosti nov serum, o katerem trdi, da ozdravi vse ravmatične bolezni. Akademija je odgovorila, da serum ne ozdravila bolezni, pač pa manjša bolečine pri revmatičnih boleznih.

Marxa priznati je težko, kajti njega priznati se pravi priznati tudi socijalizem in da se izogne temu, se dela najbolj neverjetne sklepe.

Tako tudi profesor Schumpeter. Človek bi domneval, da bo mož, ki se tako tesno oklepa materialističnega pojmovanja svetovne zgodovine glede ženskega gibanja, izvajal zadnje konsekvence. Tega pa ne storí Schumpeter. Svojim postušalem je zagotovil, da nimata od razvoja, katero se kaže v ženskem gibanju, "ničesar slabega pričakovati niti vera niti sedanje socijalni red." Potemtakim bi se ekonomski razvoj po izločenju ženskega vprašanja ustavljal.

Temu pa ne bo tako. Žensko vprašanje je le del velikih socijalnih vprašanj, katerih ni mogoče rešiti posamečno in ločeno drugo od drugega.

(N. Y. Vls. Z.)

Dopisi.

—

Farrell, Pa. — Gorenčevi družini je umrl sinček Mihail v nežni starosti 14 dni. Pokopali so mu na katoliško pokopališče sv. Jožefa. V miru počivaj! Starišem izrekam svoje sožalje. — Poročevalce.

Nikomis, Ill. — Tukaj imamo dva premogokopa, v katerima se še preeč dobro dela. Škoda, da smo delave premašili pripravljeni, ker bomo morali, kot se čuje, prvega aprila vsi odložiti delo. Sem ne svetujem nikomur hoditi, ker sem prepričan, da ne bo nikdo dela dobil. Na društvenem polju še preeč dobro napredujemo. Imamo tri društva, ki so na prav trdni podlagi. Najmlajše, spadajoče k S. S. P. Z., priredi 1 aprila veselico, na katero so vabjeni vsi rojaki. Delave pristopajo k društvu, ker nikdo ne ve, kaj ga čaka! Sedaj pa še eno žalostno novico. Rojak Mežnarč je v jezi napadel s kuhinjskim nožem Antonom Mlačnikom in ga takoj razrezal, da se je batil najhujšega. Ranil ga je na lev strani glave in mu predrl z nožem vrat. Jožef Mežnarč bo že dobil pred sodiščem meseca aprila svoje plačilo. Pozdrav! — Peter Menek.

Grafton, Wis. — V tukajšnjem mestu se je priklatal neki rojak, ki je bil stavkokaz v stavkarskih distriktil Calumeta v Michiganu. Dolžnost vsakega zavednega boardingbossa bi bila, da vrže takoj propalico čez prag, ker je v največjo škodo vsega delavstva. Omenjeni je celo tako predren, da se še norčuje iz ubogih delavcev in jih sramoti s svojimi nemunimi čenčami. Sramota, da se tudi med našim narodom najdejo taki Judeži, ki bi svoje bratre delave prodali za par dolarjev. Spamatuje se, ker to bo le vam v korist. Stražkarji, naprej do zmage!

Kutzville, Minn. — Z veseljem vam naznjam, da so bili pri volitvah izvoljeni v naš občinski urad sami Slovenci; pa ne samo to, tudi volilni uradniki so bili Slovenci. Imeli smo sicer nekaj nasprotnikov, pa se nismo dosti oziiral nanje, ampak smo delali v slogi. Posedno v slabo luč je stopil neki rojak, ki je v zadnjem trenutku pobegnil v italijanski tabor. Sram ga bodi! Izvoljeni so bili slediči: mayor Matthew Kochevar, recorder Andrew Hren, treasurer George Medovšček, namesto M. Chernogal-na, trustees Frank Nosan, Frank Oberster in Alojzijus Zbašnik, assessor Alojzijus Marolt, constable Andrew Mahle, justice of the peace Matthew Frankovich. Obilo uspeha! — John Medosh, prejšnji 2-letni župan.

Serum proti revmatizmu. Neki dr. Harry v Luetichu je predložil belgijski akademiji značilnosti nov serum, o katerem trdi, da ozdravi vse ravmatične bolezni. Akademija je odgovorila, da serum ne ozdravila bolezni, pač pa manjša bolečine pri revmatičnih boleznih.

Cena vožnja.

Parnik od Austro-Americanove

BELVEDERE odpluje dne 1. aprila 1914.

Voznja stane iz New Yorka do Trsta in Reke \$25.00

Ljubljane \$26.16

Zagreba \$26.08

Voznje listke je dobiti pri

Frank Sakser,

82 Cortlandt St., New York City

Jurkica Agičeva.

—

Spisal Ksaver Šandor-Gjalski.

—

(Tbilisi) XXVII.

A zastonj je bil ves Maleševčev trnd. Naslednjega jutra, še pred deseto uro, se je prikazala Lisička pred Jurkičem razred. Jurkica je ravno izšla iz šole. Spremljala jo je mala eigancia Maria in Jurkica se je sladko smejala nekemu deklincemu obrazu.

— Ah! — je izrekla Lisička zaledeno, ali tako se je zresnil obraz, da je je izginil iz lic. On še dobročoljni posmeh in otrošnost ter sočutje sta se jo izražala na obrazu. Čim jo je Jurkica opazila, obutila je v prsih neopisno težo, kakor da je ne behalo biti sreč. "Gotovo mi zopet prima kakve novice", je v hipu pomisila in ni mogla iti dalje.

— Strasno, strasno! — je začela Lisička ter se jej obesila okoli ramen. — Odpustite, deklica, vstopiši notri samo za hip.

— Da se prepričate, — je nadaljevala v šoli, kamor je Jurkica ne veljivo in po sili vstopila za njo, — da se prepričate, kako sem vam odkritočrena in dobra, ako tudi ste me razzalili, potrudila sem se do vas, da vam izrazim svoje sožalje. Bodite uverjeni, da jaz trpm z vami morda toliko, kolikor vi.

— Čemu? Za Boga! Kaj je? — je vskliknila Jurkica prestrašeno. Dosedanje Jurkičino mirno vedje je Lisička smatrala za hincavno, misleča, da bi se kdovje posmehnila, — vsako župno vzdobje in zaostalosti; vsako župno vdano ljudstvo je surovo, zabit, zapravljivo, ter si kopljje same svoj grob.

Zatem je takoj zajecala, zgrudila se z vsemi životom na tla tako, da se je s čelom udarila ob pod in takri nezvesti se je spustila v kreveti smeh, ob katerega jej je drhtel in se tresel ves život. Oh, kako žalostno se je po tem prostoru razlegal ta grozni, strašni smeh, podoben smehu človeka, ki je prišel ob um!

(Pride še.)

Razne zanimivosti.

—

Dežela, kjer žganja ne marajo.

Ta eduna dežela je Norveška. Od leta 1894 imajo tam državno postavo, ki daje občinam pravico odločiti, ali se naj v občini kuha in toči žganje ali ne. Vsaka občina možkega ali ženskega spola, ki je starca 25 let, ima pravico glasovati. Odločitev velja za pet let. Pred kratkim se je zopet vrnila na Norveško takoj glasovanje. Uspeh je ta: 1. Na deželi ni nitne občine, kjer bi se smelo delati in točiti žganje. 2. V 23 mestih se je šlo za to, da se točenje žganja prepove, poprej je bilo namreč dovoljeno; v 15 mestih je zdaj snops predpel, v 8 so se zmagali prijatelji snopsa. 3. V treh mestih se je šlo za to, da se župni snops dovoli, kjer prej ni bil dovoljen. A pametni Norvežani so odločili: ne!

— Tam so že zdavnata spoznali tega sovražnika ljudske srce in zdravja. Žganjske kotle so Norvežani že prej sami odpravili. Na Norvešku so prišli do prepričanja: Žganjski kotli in župni snops ne znane globoke teme in zaostalosti; vsako župno vdano ljudstvo je surovo, zabit, zapravljivo, ter si kopljje same svoj grob.

(Zarota v Južni Afriki.)

Vlada je odkrila baje obsežno in nevarno zaroto domaćih kaznjev, katere so uporabljali pri javnih delih. Zarotniki so stremi pri ustanovitvi republike. Izvoili so si nekoga bivšega glavarja ulukarofra za kralja in so imenovali svojega sednika in generala. Vse te zarotniške dostenje stvarne in več drugih uglednih avtorjev zarote so zaprli.

(Ogrske špekulacije.)

Ogrski čisti porečajo iz Budimpešte: V novi pogodbici, ki jo je dodelila ogrska vlada z Cunardom, stoji tudi določba, da je na ustanovitvi republike. Izvoili so si nekoga bivšega glavarja ulukarofra za kralja in so imenovali svojega sednika in generala. Vse te zarotniške dostenje stvarne in več drugih uglednih avtorjev zarote so zaprli.

(POZDRAV.)

Prije odlaska u stari kraj pozdravljam braču odsjeka br. 267 a Brereton, Ill. Želim vam dobro travlje in puno sreče.

New York, 21. ožujaka, 1914.

Fran Tušek.

Pozdrav vsem rojakom, posebno pa sinu, njegovi ženi in otrokom, kakor tudi sosedu Franetu Popku.

New York, 21. sušča, 1914.

Jernej Vidmar.

Pred odlodom v stari kraj pozdravljam svoja dva sina Avguština in Ludovika, kakor tudi Josipa Černca.

New York, 21. sušča, 1914.

Anton Plešković.

Predno se podam na parnik "Martha Washington", prav istreno pozdravim vse prijatelje in znance v Ameriki, posebno pa svojo družino in bratoma. Brereton, Ill., odkoder se je neznanom kam podal. Prosim cenjene rojake Širok Amerike, ako kdo ve za njegov naslov, naj mi naznam, ali pa pri lastnici:

Mrs. Mary Trenkelj,

5904 St. Clair Ave., Cleveland, O.

(23-25-3)

Predno se podam na stari kraj Široko morje, še enkrat pozdravim vse prijatelje in znance Širok Amerike, posebno pa svojo družino in bratoma. Matja Eriavec, Velika Račna, pošta Grosuplje, Kranjsko, Avstrija.

New York, 21. sušča, 1914.

Jernej Komidor.

Predno se podam na stari kraj Široko morje, še enkrat pozdravim vse prijatelje in znance Širok Amerike, posebno pa svojo družino in bratoma. Matja Eriavec, Velika Račna, pošta Grosuplje, Kranjsko, Avstrija.

<div data-bbox="445 929 580

Inkorporirana dne 24. januarja 1901 v državi Minnesota.

Sedež v ELY, MINNESOTA.

GLAVNI URADNIKI:

Predsednik: J. A. GERM, 507 Cherry Way or box 57 Brad-

dock, Pa.

Podpredsednik: ALOIS BALANT, 112 Sterling Ave., Bar-

beron, O.

Glavni tajnik: GEO. L. BROZICH, Box 424, Ely, Minn.

Blagajnik: JOHN GOUZE, Box 105, Ely, Minn.

Zanpink: LOUIS KASTELIC, Box 583, Salida, Colo.

VRHOVNI ZDRAVNIK:

Dr. MARTIN J. IVEC, 900 N. Chicago St., Joliet, Ill.

NADZORNICKI:

MIKE ZUNICH, 421—7th St., Calumet, Mich.

PETER ŠPEHAR, 422 N. 4th St., Kansas City, Kans.

JOHN VOGRICH, 444—6th St., La Salle, Ill.

JOHN AUSEC, 6413 Matta Ave., Cleveland, O.

JOHN KRŽIŠNIK, Box 133, Burdine, Pa.

POROTNIKI:

FRAN JUSTIN, 1708 E. 28th St., Lorain, O.

JOSEPH PISHLAR, 308—6th St., Rock Springs, Wyo.

GREGOR PORENTA, Box 701, Black Diamond, Wash.

POMOŽNI ODBOR:

JOZEF MERTEL, od društva štv. 1., Ely, Minn.

ALOIS CHAMPA, od društva štv., 2., Ely, Minn.

JOHN KOVACH, od društva štv. 114., Ely, Minn.

Vsi dopisi tikajoči se uradnih zadev kakor tudi denarne pošljitave naj se posiljajo na glavnega tajnika Jednote, vse pritožbe pa na predsednika porotnega odbora.

Na osebna ali neuradna pisma od strani članov se ne bodo oziralo.

Društveno glasilo: "GLAS NARODA".

NOVICE IZ STARE DOMOVINE.

KRANJSKO.

Umrl so v Ljubljani: Ludovik žen, da je dne 6. decembra 1875 Ševar, e. kr. poštar v pokoju in umoril svojega brata Josipa Rogoščnik, 51 let; pokopali so ga la. Zgodilo se je to baje radi tega, na Rakeku — Fran Kosančič, ker je Josip Rogel od svoje posestnik, 31 let — Franciška Novak, čevljarjeva žena, 26. — Elizabeta Jaklitsch, zasebnička, 86 let. — Marijana Maček, užitkarica-hralka, 66 let. — Fran Kopričev, hišnik, 56 let. — Josip Kolačić prednikiški delavec, 24 let. — Marijan Filipec, sin služe, 36 ur. je nato pobegnil in mislio se je,

Smrtna kosa. V Trnovem na mreži je dne 6. decembra 1875 živel, ne je bil v Ameriko, a živel je na Notranjskem je umrl Josip V. Korošek in Gorenjskem podlenči, trgovec in gostilničar, v imenu Greben. Ko je obolen in najlepši možki dobi 33 let. — V bil oddan v deželno bolnišnico v Kranju je 5. marca umrla Marija Volnik, tašč komisarja M. Amona. — V Ovsišah je umrla gospa Ana Fister. — V Goricanah pri Medvedjeh je umrl šef uradov firme Leykam Josefthal, Pavel Meyer, star 52 let.

Utečnjene. V Podnartu so našli posestnika podomac Pintarčka v Savi utopljenega. Star je bil 68 let, doma iz Podbrezja. Kako je zašel v vodo, ni znano. Samcemor. Dne 9. marca zjutraj so našli v Slovenski ulici v Ljubljani obesenečno hlapca Tomaža Gabrščka, rojenega 1889 v Blagovici ter pristajnega v Prevoje, okraj Kamnik. Policijska komisija je dognala, da se je samomor moral zgoditi že 8. marca in odredila, da se je truplo prepeljal v mrtvašico k sv. Kristofu. Vzrok samomora ni znano.

Pisakušen umor na Šmarne gore. Med 7. in 8. marcem so imeli pri posestniku Rajku gostijo. Po starosti vadi je prišlo proti večeru več sojni fantov "na prezo". Pri tem so pa tako razgrajeli, da jih je moral hišni gospodar spraviti v hišo. Razigrjeni fantalini so nato pričeli hišo z revolverji obstrelijevati. Kroglo se letelo skoz okna in spravile goste v sartenski strah. Gospodarja je ena ranila. Orožniki so rogovile že pobrali in jih spravili v luknjo, kjer bo najbrže preces časa "prezali" pri ričet.

Maribor. Dne 7. marca po 4. uri zjutraj je dosegel že neznan zlikovci v lomlju v izložbo mariborskega zlatarja Viljema Ignerja v Gospodarski ulici in odnesel za nad 20,000 K dragocenosti. Da bi žipa ne zaropata, jo je zlikovci preleplj z debelim s čevljarskim klem preveličen zavojnim papirjem. Vloma sumljiv je neki nevaren vložilec, ki je pred enim mesecem prisel iz Jere in so ga še 6. marca videli v Mariboru. Igner je bil zavarovan proti vložmu.

Usmrteni "Kmečki strah" razstavljen v Gradou in na Dunaju. Grof Henckel Donnersmark je dovolil, da smejo usmrteni "kmečki strah", ki je v Korplanini tako škodo napravil in ki so ga te dni — bil je star volk — ustrelili, razstavljen v zoološkem zavodu v Graču. Ustreljenega volka prepira dvorni svetnik prof. dr. pl. Graff. Razstavljen bo "kmečki

strah" v Gradeu, en dan ga razstavijo tudi v dunajskem Pratru, nato pa pride v muzej.

Maribor. Dne 28. februarja v miborski bolnišnici umrl gostilničar "pri grozdu" V. Šperek.

Sv. Peter pri Mariboru. Josip Lorber, naš priljubljeni in čisljeni župan, obhaja te dni svoj srebrni jubilej cerkvenega ključarstva. Za 25letnino mu je postal knezokloški urad kaj laskavo in dobrohotno polhvalno pismo. Naznani se je to že v cerkvi, a slovesnost se bo obhajala šele po Veliki noči. — Naš prejšnji kapelan Martin Tomazič leži smrtno bolan v radgonski bolnišnici.

Sv. Andrej v Slov. gor. Tukaj je bilo letošnji predpost poročenih 10 parov, neveste večinoma iz Marijine družbe.

Sv. Jurij ob Ščavnici. Umrl je dne 3. marca zjutraj dr. Ivan Klobača.

Bohorina pri Zrečah. Tu je umrla mladenka iz domoljubne hiše Matilda Kovše.

Celje. Z 10. marca se je pričela zopet redna avtomobilna vožnja med Celjem in Ljubljano.

Sv. Jurij ob Taboru. Umrla je 26. februarja po večletnem bolehanju gospa Frančiška Hanžič v Ojstriski vasi.

Savinjska dolina. Dne 2. marca je bilo v deželnih zbornicah dovoljeno posojilo mestu Gradeč-Maribor v znesku 7,000,000 K za napravo elektrike, katero namenjava po nizkih cenah oddajati tudi občinam na Spodnjem Štajerskem. Tovarna se bo že letos pričela graditi nad Mariborom ob Dravi.

Mestinja. Poročil se je vrl mladenček Rok Jesenko z gdč. Nežo Šeligo iz Zibike.

Piščec. Zlato poroko je obhajal odločen Slovenec gospodar Anton Kostevec v Podgorju. Obenem je bila poročena tudi najmlajša hčerka Tončka v vrlini mladzenčem Tončkom iz ugledne hiše Černičeve.

Dramje. Tu se je poročil vrl fant Fran Kožuh z gdč. Lizo Lamut iz Konjice. Na gostiji se tudi ni pozabilo na narodne namene.

PRIMORSKO.

Nov slovenski dnevnik v Trstu je začel izhajati z dnem 9. marca. Ime mu je "Jugoslavija". Izdajatelj pravi, da bo to edini slovenski list, ki ne bo v službi nobene politične stranke in bo presojal vse politične dogodke brez strankarskih dogodkov.

Štajersko. Umrl je želetnički in sodni zdravnik dr. Fran Premšak st. v 68. letu svoje starosti.

Brežice. Umrl je bivši župan Karol Leiter, star 78 let.

Gradec. Dne 7. marca je bil na tukajnjem vseučilišču promoviran za doktorka prava Davorin Rus, pravni praktikant pri e. kr. okrožnem sodišču v Mariboru.

Celje. Umrl je Blaž Bršnik, e. kr. major v pokolu.

Maribor. Mestna občina je kupila Denzlovo kopališče z nekdanjo livenovo zvonov in pripadajočimi poslopji za 160,000 K. Kopališče se bo razširilo in popravilo ter bo urejeno za cenenou ljudsko kopališče.

V Flekušku pri Sv. Jakobu v Slov. goricah so imeli pri posestniku Rajku gostijo. Po starosti vadi je prišlo proti večeru več sojni fantov "na prezo". Pri tem so pa tako razgrajeli, da jih je moral hišni gospodar spraviti v hišo. Razigrjeni fantalini so nato pričeli hišo z revolverji obstrelijevati. Kroglo se letelo skoz okna in spravile goste v sartenski strah. Gospodarja je ena ranila. Orožniki so rogovile že pobrali in jih spravili v luknjo, kjer bo najbrže preces časa "prezali" pri ričet.

Maribor. Dne 7. marca po 4. uri zjutraj je dosegel že neznan zlikovci v lomlju v izložbo mariborskega zlatarja Viljema Ignerja v Gospodarski ulici in odnesel za nad 20,000 K dragocenosti. Da bi žipa ne zaropata, jo je zlikovci preleplj z debelim s čevljarskim klem preveličen zavojnim papirjem. Vloma sumljiv je neki nevaren vložilec, ki je pred enim mesecem prisel iz Jere in so ga še 6. marca videli v Mariboru. Igner je bil zavarovan proti vložmu.

Usmrteni "Kmečki strah" razstavljen v Gradou in na Dunaju. Grof Henckel Donnersmark je dovolil, da smejo usmrteni "kmečki strah", ki je v Korplanini tako škodo napravil in ki so ga te dni — bil je star volk — ustrelili, razstavljen v zoološkem zavodu v Graču. Ustreljenega volka prepira dvorni svetnik prof. dr. pl. Graff. Razstavljen bo "kmečki

strah" v Gradeu, en dan ga razstavijo tudi v dunajskem Pratru, nato pa pride v muzej.

Maribor. Dne 28. februarja v miborski bolnišnici umrl gostilničar "pri grozdu" V. Šperek.

Sv. Peter pri Mariboru. Josip Lorber, naš priljubljeni in čisljeni župan, obhaja te dni svoj srebrni jubilej cerkvenega ključarstva. Za 25letnino mu je postal knezokloški urad kaj laskavo in dobrohotno polhvalno pismo. Naznani se je to že v cerkvi, a slovesnost se bo obhajala šele po Veliki noči. — Naš prejšnji kapelan Martin Tomazič leži smrtno bolan v radgonski bolnišnici.

Sv. Andrej v Slov. gor. Tukaj je bilo letošnji predpost poročenih 10 parov, neveste večinoma iz Marijine družbe.

Sv. Jurij ob Ščavnici. Umrl je dne 3. marca zjutraj dr. Ivan Klobača.

Bohorina pri Zrečah. Tu je umrla mladenka iz domoljubne hiše Matilda Kovše.

Celje. Z 10. marca se je pričela zopet redna avtomobilna vožnja med Celjem in Ljubljano.

Sv. Jurij ob Taboru. Umrla je 26. februarja po večletnem bolehanju gospa Frančiška Hanžič v Ojstriski vasi.

Savinjska dolina. Dne 2. marca je bilo v deželnih zbornicah dovoljeno posojilo mestu Gradeč-Maribor v znesku 7,000,000 K za napravo elektrike, katero namenjava po nizkih cenah oddajati tudi občinam na Spodnjem Štajerskem. Tovarna se bo že letos pričela graditi nad Mariborom ob Dravi.

Mestinja. Poročil se je vrl mladenček Rok Jesenko z gdč. Nežo Šeligo iz Zibike.

Piščec. Zlato poroko je obhajal odločen Slovenec gospodar Anton Kostevec v Podgorju. Obenem je bila poročena tudi najmlajša hčerka Tončka v vrlini mladzenčem Tončkom iz ugledne hiše Černičeve.

Dramje. Tu se je poročil vrl fant Fran Kožuh z gdč. Lizo Lamut iz Konjice. Na gostiji se tudi ni pozabilo na narodne namene.

Primošten. Nov slovenski dnevnik v Trstu je začel izhajati z dnem 9. marca. Ime mu je "Jugoslavija". Izdajatelj pravi, da bo to edini slovenski list, ki ne bo v službi nobene politične stranke in bo presojal vse politične dogodke brez strankarskih dogodkov.

Dvajset otrok. V Velikem Lošinju je porodila Franciška Svetina dvajsetega otroka. Žena je popolnoma zdrava.

Koroško. Zakaj koroški Slovenci propadajo? Dasiravno naše organizacije pridno skrbijo, da bi se koroški Slovenec utrdili na svoji zemlji in se vrlo deluje na političnem, izobraževalnem in gospodarskem polju, vendar se opazuje, da slovenski živelj na Korošku polegoma nazaduje. To je povdralj v nekem govoru dr. Rožič in je predlagal odporne sile, premalo propagandirati koroški slovenščin in hrvatsčin podporiti slovenščino in hrvatsčino in poskrbiti za njihovo razvoj.

Dvajset otrok. V Velikem Lošinju je porodila Franciška Svetina dvajsetega otroka. Žena je popolnoma zdrava.

Koroško. Zakaj koroški Slovenci propadajo? Dasiravno naše organizacije pridno skrbijo, da bi se koroški Slovenec utrdili na svoji zemlji in se vrlo deluje na političnem, izobraževalnem in gospodarskem polju, vendar se opazuje, da slovenski živelj na Korošku polegoma nazaduje. To je povdralj v nekem govoru dr. Rožič in je predlagal odporne sile, premalo propagandirati koroški slovenščin in hrvatsčin podporiti slovenščino in hrvatsčino in poskrbiti za njihovo razvoj.

Koroško. Zakaj koroški Slovenci propadajo? Dasiravno naše organizacije pridno skrbijo, da bi se koroški Slovenec utrdili na svoji zemlji in se vrlo deluje na političnem, izobraževalnem in gospodarskem polju, vendar se opazuje, da slovenski živelj na Korošku polegoma nazaduje. To je povdralj v nekem govoru dr. Rožič in je predlagal odporne sile, premalo propagandirati koroški slovenščin in hrvatsčin podporiti slovenščino in hrvatsčino in poskrbiti za njihovo razvoj.

Koroško. Zakaj koroški Slovenci propadajo? Dasiravno naše organizacije pridno skrbijo, da bi se koroški Slovenec utrdili na svoji zemlji in se vrlo deluje na političnem, izobraževalnem in gospodarskem polju, vendar se opazuje, da slovenski živelj na Korošku polegoma nazaduje. To je povdralj v nekem govoru dr. Rožič in je predlagal odporne sile, premalo propagandirati koroški slovenščin in hrvatsčin podporiti slovenščino in hrvatsčino in poskrbiti za njihovo razvoj.

Koroško. Zakaj koroški Slovenci propadajo? Dasiravno naše organizacije pridno skrbijo, da bi se koroški Slovenec utrdili na svoji zemlji in se vrlo deluje na političnem, izobraževalnem in gospodarskem polju, vendar se opazuje, da slovenski živelj na Korošku polegoma nazaduje. To je povdralj v nekem govoru dr. Rožič in je predlagal odporne sile, premalo propagandirati koroški slovenščin in hrvatsčin podporiti slovenščino in hrvatsčino in poskrbiti za njihovo razvoj.

Koroško. Zakaj koroški Slovenci propadajo? Dasiravno naše organizacije pridno skrbijo, da bi se koroški Slovenec utrdili na svoji zemlji in se vrlo deluje na političnem, izobraževalnem in gospodarskem polju, vendar se opazuje, da slovenski živelj na Korošku polegoma nazaduje. To je povdralj v nekem govoru dr. Rožič in je predlagal odporne sile, premalo propagandirati koroški slovenščin in hrvatsčin podporiti slovenščino in hrvatsčino in poskrbiti za njihovo razvoj.

Koroško. Zakaj koroški Slovenci propadajo? Dasiravno naše organizacije pridno skrbijo, da bi se koroški Slovenec utrdili na svoji zemlji in se vrlo deluje na

